

"TVIRTINU"

1/4 VALSTYBES SAUGUMO KOMITETO
PRIE LIETUVOS TER MINISTRŲ TARYBOS
TARDYMO SKYRIAUS VIRŠIŲNINKAS
Papulkininkis

Smulcinskis (KISMINAS)

1953 metų gegužės mėn. "24" d.

H U T A R I M A S

(patvirtinti patikslintą bei papildytą
kaltinimą)

Vilnius,

1953 m. gegužės mėn. "24" d.

Aš, VSK prie LTSR MT Tardymo skyriaus poskyrio viršininkas
pavaldotojas majoras GOLICYNAS, išsiaiškinęs baudžiamosios bylos
Nr. 19005 medžiagą apie SUSNIO Algio-Petro, Juozo sūnaus ir kitų,
viso 8 asmenų, nusikaltimą, veikia,-

R A D A U:

1953 metų kovo 29 dieną SUSNIUI Algui-Petroi, Juozo sūniui
buvo pateiktas kaltinimas pagal BTSPR BK 50-10 str. 1 dalį, 50-11
str. ir 132 str. 1 dalį.

Tolimesnio tardymo eigoje buvo patikslinta ir galutinai nu-
statyta, jog SUSNIS Algis-Petras, Juozo sūnus, prisidėjęs anti-
tarybinio nacionalistinio turinio literatūros, išleistos buržu-
azinės santvarkos metais Lietuvoje ir jos paveiktas pradėjo pati
užgiminti antitarybinę veiklą.

1953 metų birželio mėnesį SUSNIS parodė antitarybinio turinio
lapelį, kviečiantį kovoti prieš tarybinę santvarką Lietuvoje,
išdauginė šio lapelio apie 10 egzempliorių, o taip pat pritraukė
jų dauginimui Pandėlio vidurinės mokyklos mokinėlynę ZATURĄ,
GASKAITĘ ir savo pažįstamą PLUMPA, kurioms davė šio antitarybinio
lapelio tekstus ir uždeviną išdauginėti po 10 egzempliorių ir iš-
platinti. GASKAITĖ PERKASĖ IR IŠPLATINĖ apie 10 egzempliorių Pan-
dėlio ir Rokiškio rajono, o 10 PLUMPOS perrašytų lapelių kartu su
savo pagamintais SUSNIS išmėtė birželio 20 dieną pakeliniu iš su-
vainiško į Pandėlį.

1955 metų rudeny SUSNYS radęs lauke išmėtytus iš oro antitarybinius lapelius ir laikraštį "Poslov", išleistus užsienyje veikiančios kontrrevoliucinės organizacijos "Tautinė Darbo Sąjunga", davė juos skaityti KUČINSKUI Česlovui ir PLUMPAI.

Tų pačių metų gruodžio 20 dieną SUSNYS parašė antrą antitarybinio turinio lapelį, kviečiantį kovoti prieš tarybinę santvarką ir išdauginęs apie 10 egzempliorių, išplatino juos įvairiuose Pandėlio miesto vietose.

1955-1956 mokslo metų eigoje sudarė antitarybinę grupą iš priešiška tarybinei santvarkos atžvilgiu nusiteikusių moksleivių GAŠKAITIS, KUČINSKO, BIČIŪNO ir savo pašįstamo PLUMPOS ir kartu su jais išleido 6 numerius antitarybinio laikraščio "Laisvės balsas", kurie buvo platinami grupės dalyvių tarpe. Laikraštelyje talpino savo bei kitų aukščiau paminėtų antitarybinės grupės dalyvių straipsnius ir odes, grynai antitarybinio šmeižikinio turinio. Taip, laikraščio šeštame numeryje, išimame per kretą pas PLUMPĄ, kuriam jį davė SUSNYS, yra patalpinti SUSNIO sukurti antitarybiniai straipsniai: "XX-ois Komunistų gyvenimais", "Apie tarybinę amiją" ir "Lietuvos jaunimo uždaviniai", pasirašyti "R. Laisvėno", "A. Lietuvio" ir "Doržo" slapyvardžiais. Laikraščio numerius perreidinėjo pats spausdintomis raidėmis arba duodavo kitiems grupės dalyviams. Tame pat periode skaitė PLUMPOS parėytą antitarybinio turinio romaną "Kruvinas pašvaistės".

1956 metų sausio mėnesyje davė uždavinį BIČIŪNUI įgyti šriktą ir organizuoti antitarybinio pobūdžio karikatūrų nupiešimą. Už nekurio laiko gavo nuo BIČIŪNO dvi plokštuku nupieštas antitarybinio turinio karikatūras, vieną iš kurių, vaizduojančią būr tai Lietuvos okupaciją Tarybų Sąjunga ir šmeižiančią ESRS užsienio politiką, apvedžiojo tušu ir įteikė KUČINSKUI, liepdamas išplatinti, ką pastarasis ir įvykdė, priklijuodamas jį prie telefono stulpo Pandėlio rajone, Apasčios kaime.

Tų pat metų vasarą per BIČIŪNĄ Donatą įalgijo apie 10 nuo rašomosios mašinėlės nuluptų šrifto ženklų, už kuriuos sumokėjo 30 rublių, turėdamas tikslą panaudoti juos antitarybinių dokumentų spausdinimui.

1957 metų lapkričio mėnesyje per GAŠKAITĘ susipažino su grįžusiu iš DPS po bėgimo atlikimo už antitarybinę veiklą KRASAVIČIU Aleksandru, su kuriuo susitarė sukurti antitarybinę nacionalistinę organizaciją, alekusią tikslą panaikinti tarybinę santvarką Lietuvoje. Po to SUSNYS susitikęs savo seną pašįstamą PLUMPĄ, pat

ra pasiliko jam įtėti į kuriamą organizaciją ir, gavęs nuo jo sutikimą, už kelių dienų kartu su PLUMPA Kauno Karinio-Intorinio mūšioje sodelyje susitiko su KRASAUSKU ir GASKAITI, kur galutinai susitarė sukurti antitarybinę organizaciją, duoti jai ištikimybės priemonę ir aptarė praktinę antitarybinę veiklą bei pasirinko slapyvardį "Aukštaitis". Tame pat lapkričio mėnesyje SURNYS, PLUMPA ir GASKAITIS Kaune, Šaliekainio gėluolynė, KRASAUSKUI akivaizdoje davė ištikimybės priemonę antitarybinės organizacijos, prie to pabūtinodamas GASKAITIS specialiai pagamintą buvusią buržuazinės Lietuvos vėliavėlę. Taip pat lapkričio mėnesyje į antitarybinę organizaciją buvo GASKAITIS ir KRASAUSKUI įtraukti PUTRIMAITIS, apie ką SURNYS sušinojo tą patį dieną.

1957 metų gruodžio mėnesyje antitarybinės organizacijos vadovu KRASAUSKAS, išvažiavęs mokytis į Vilnių, paliko savo vietoje SURNĮ. Tada pat SURNYS pasiliko KRASAUSKUI įtraukti į organizaciją Vilniuje gyvenančius SURNIO pašietamus KUČINSKĄ ir PATUPĄ, be to pakalbėti su BIČIONU Donatu šrifto įėjimo klausimu. Prie to SURNYS parašė PATUPAI laišką, kuriame rekomendavo KRASAUSKUI, kaip savo žmogų, ko pasekoje, Vilniuje KRASAUSKAS į antitarybinę organizaciją įtraukė KUČINSKĄ šefovu ir mėgino įtraukti PATUPĄ. BIČIONUI KRASAUSKAS davė uždavinį įgyti šrifto.

Įstojęs į antitarybinę nacionalistinę organizaciją ir tapęs vienu iš jos vadovų, SURNYS sistemingai susitikdavo su kitais organizacijos nariais, dažniausiai GASKAITI ir PUTRIMAITIS kambarioje, kur aptardavo antitarybinės veiklos klausimus, gamino antitarybinius lapelius. Taip, 1957 metų lapkričio mėnesio pabaigoje, SURNYS kartu su PLUMPA, GASKAITI ir PUTRIMAITI parašė antitarybinio lapelio tekstą, kviečiantį kovoti prieš tarybinę santvarką. Po to PUTRIMAITIS panaudojo fotoaparatu "Solona" SURNYS ir PLUMPA nufotografavo ir paruošė negatyvą, kurį 1958 metų sausio 1 dieną SURNYS perdavė KUČINSKUI. Pastarasis vasario 3 dieną SURNIO akivaizdoje perdavė negatyvą BIČIONUI, o šis pagal jų uždavinį fotografavimu būdu, išdangino apie 70 egzempliorių lapelių, kurių dalį BIČIUS perdavė SURNIUI pandėlio geležinkelio stotyje vasario 8 dieną, o likusias atidavė GASKAITI.

1957 metų gruodžio mėnesį SURNYS GASKAITI ir PUTRIMAITIS kambarioje drauge su PLUMPA, GASKAITI ir PUTRIMAITI parašė kitą antitarybinio turinio lapelio tekstą, kviečiantį kovoti prieš tarybinę santvarką, kurį parašė patys spaudintomis raidėmis ir

pagal jį fotoplokštelių pagalba, kontaktiniu būdu pagamino virš 200 egzempliorių, kuriuos antitarybinės nacionalistinės organizacijos dalyviai - SUSNYS, KUČINSKAS, PLUMPA, GAŠKAITE ir PUTRIMAITIS - tu patį metų gruodžio mėn. 31 dieną vakare išplatino Kauno mieste. SUSNYS su KUČINSKU lapelius mėtė Raudonosios Armijos propekte.

Tą patį vakarą, po lapelių išplatavimo SUSNYS kartu su aukščiau paminėtais antitarybinės nacionalistinės organizacijos nariais ir jos vadeiva KRASAUSKU suruošė GAŠKAITEI ir PUTRIMAITES kambaryje suolę - pasilinkėminimą Naujų Metų proga, kurios metu buvo svarstomi antitarybinės veiklos klausimai ir keltami antitarybiniai tostai. SUSNYS tuomet pasiūlė įgyti tipografinį šriftą dėl antitarybinių dokumentų spausdinimo. KRASAUSKAS dainavo antitarybinę dainą: "Tu nelindėki mielas drauge..." ir užrašė jos žodžius SUSNIO užrašų knygotėje jam prašant. Šią antitarybinę dainą SUSNYS davė nusirašyti KUČINSKUI, būdamas pas jį žiemos atostogų metu. 1958 metų sausio mėnesyje SUSNYS susitarė su GAŠKAITE, kad jį kartu su PUTRIMAITIS pagamintų buvusią buržuazinės Lietuvos vėliavą ir atvežtų ją per žiemos atostogas į Pandėlį. Vasario mėnesio 2 dieną SUSNYS Pandėlyje gavo nuo GAŠKAITEI jam pagamintą vėliavą, o taip pat paprašė jos pinigų šrifto įsigijimui. Tą patį dieną sužinojęs nuo BIČIŪNO, kad tas įsigijo apie 800 spaustuvinio šrifto ženklų, kuriuos jis paėmė nuo BIČIŪNO vasario 3 d., davė jam už juos 100 rublių, o tos pat dienos vakare kartu su GAŠKAITE davė BIČIŪNUI dar 200 rublių, 150 rublių šrifto įsigijimui SUSNYS prieš tai buvo gavęs nuo PLUMPOS. Be BIČIŪNO SUSNYS pats mėgino įsigyti šriftą prašydamas jį pas MAŽUOLĮ. Vasario 3-4 dieną savo tėvų namuose kartu su jo pakviestais BIČIŪNU ir KUČINSKU svarstė klausimą apie žmones, kurie galėtų iškelti Pandėlio rajone vasario 16 dienos proga GAŠKAITEI pagamintą vėliavą. Po ko, vėliavą jis perdavė KUČINSKUI ir davė uždavinį organizuoti jos iškėlimą. Tuo pat metu įtraukė į antitarybinę organizaciją BIČIŪNĄ ir SKRIVALĄ su kuriais dar anksčiau vedė antitarybines kalbas. Vasario 4 dieną nuo jų KUČINSKO akivaizdoje priėmė iškėlimo organizacijai priesaiką. Priesaikos tekstą parašė pats, be to davė pabušiuoti BIČIŪNUI ir SKRIVALUI turimą su savim buržuazinės Lietuvos vėliavą. Po priesaikos priėmimo BIČIŪNUI ir SKRIVALUI pasiūlė išsirinkti slapyvardes, o SKRIVALUI atidavė priesaikos tekstą ir davė uždavinį parinkti jaunus narius į orga-

niseciją.

1950 metų sausio-vasario mėnesiuose SUSNYS mėgino įtraukti į antitarybinę organizaciją studentą IGARĄ ir davė jam BIČIŪNO pagamintą antitarybinį lapelį.

Vasario mėnesio viduryje SUSNYS kartu su PLUMPA, PUTRIMAITIS ir GAŠKAITIS, dalyvaudant KRASAUSKUI, įsigijo šrifto pagalbos pagal jų pačių sudarytą tekstą pagamino apie 200 antitarybinių lapelių, šnešiančių Tarybų valdžią ir Komunistų partiją. O GAŠKAITIS ir PUTRIMAITIS pasiūlo dvi buržuazinės Lietuvos vėliavas. Vasario mėn. 15 dieną pagal SUSNIO nurodymą PUTRIMAITIS nuvežė į Vilnių apie 150 šių BIČIŪNO pagamintų antitarybinių lapelių ir vieną vėliavą KUČINSKUI, kuris, vykdydamas šį uždavinį, kartu su BIČIŪNU ir ZOJA IŠKOLIS vėliavą ir išplatino dalį lapelių Vilniaus mieste.

Tos pat dienos vakare SUSNYS kartu su GAŠKAITIS, PUTRIMAITIS ir PLUMPA nuvyko į Petrašiūnus, kur PLUMPA iškėlė ant elektrinės kamino antrą buržuazinės Lietuvos vėliavą, o vasario 16 dieną, SUSNYS su PLUMPA išplatino Viliampolėje kolektą dešimčių 15 GAŠKAITIS gautų BIČIŪNO išdaugintų fotografiniu būdu antitarybinių lapelių. Vasario-kovo mėnesyje skaitė pats ir davė skaityti PLUMPAI antikomunistinę knygą "Alcanaro didvyriai", gautą nuo PUTRIMAITIS.

1953 metų kovo mėnesio pradžioje SUSNYS ir PLUMPA antitarybinę nacionalistinę organizaciją pavadino "Laisvą Lietuvai" ir parašė jos programą-įstatus, su kuriais jie supažindino PUTRIMAITIS, o kovo 9 dieną PLUMPA, nuvažiavęs į Vilnių, apsvaigęs jį su BIČIŪNU ir KUČINSKU.

Kovo 13 dieną SUSNYS ir PLUMPA pradėjo dauginti šią programą-įstatus dalimis, panaudodami įsigytą šriftą.

Be to SUSNYS antitarybinius lapelių ir dokumentų pagaminimui pirko popierių ir fotoreikmenis.

Savo tėvų namuose saugojo nupjautu vamzdžiu vokišką šautuvą su koviniais šoviniais, kurį 1955 metais buvo davęs saugoti PLUMPAI, o 1956 metais perdavė KUČINSKUI, kuris saugojo iki kroatų. 1957 metų gruodžio mėnesį per KUČINSKĄ įsigijo šaltą ginklą - puominuką peilį, kurį 1958 metų vasario mėnesyje atidavė BIČIŪNUI.

Savo tėvų namuose saugojo kovinį rankinį granatą, 10 egzempliorių buržuazinės santvarkos metais Lietuvoje išleisčių žurnalo "Karys", "Tėmėtas" ir "Mūsų Vilnius" su antitarybiniais nacional-

Lietinišio straipsniais:

Savo kambarėje Kaune iki kratos saugojo įsigytą tipografinį šriftą, dašus ir kitus reikmenis dėl spaudinio popieriu, antitarybinės programos-įstatų jo ranka parašytą tekstą, 146 lapus popieriaus su stenopadinta dalimi šios programos teksto, o taip pat 15 antitarybinių lapelių, pagamintų fotografiniu būdu.

Vadovaudamasis RPSR BOK 128 ir 129 straipsniais,-

N U T A R Ė A U:

Pateiktą SUKILIUI Algui-Šetriui, Juozo sūnui patikslinto bei papildyto kaltinimo tekstą, išdėstytą šiame nutarime, paliekant galioje ankstesnę kvalifikaciją pagal RPSR BK 58-10 str.1 dalį, 58-11 straipnį ir 122 str.1 dalį ir pateikti kaltinimą pagal RPSR BK 122 str.1 dalį už šalto ginklo-suomiško poilio įsigijimą ir saugojimą, apie ką paskelbti kaltinamajam, pažinant iš jo parašą.

Nutarimo nuorašą nuslysti prokurorui.

min. lapus

VSK PRIE LTSR KT TARDYMO SKYRIAUS
POSKYRIO VIRŠININKO PAVADUOTOJAS
majoras -

(COLICYNAS)

SUTINKU:

VSK PRIE LTSR KT TARDYMO SKYRIAUS
POSKYRIO VIRŠININKAS kapitonas -

(BUNELAITIS)

Nutarimas man paskelbtas 1958 m. gegužės mėn. "27" dieną.

Kaltinamojo parašas

Cyenas